

δικά του τὰ νερά, δὲν τὴ φέρνει στους στίχους του μὲ τὴ δική της τὴν ἀφηρημένη, ἀλλὰ μὲ τὴν ποιητική, μὲ τὴν πλαστική μορφή, ὥστε σχεδὸν τὴν κάνει ἀγνώριστη· ἔτσι μεταχειρίζεται καὶ τὴ γλῶσσα τὴν ἐπιστημονικὴν, ἄς τὴν εἰπούμε. Ἡ γλῶσσα δὲν πρέπει νὰ προσβάλλῃ τὴ δική του θρησκεία τὴν αὐτοκρατορίσσα. Ποιά εἶνε αὐτή; Τὸ *Αἶσθημα τοῦ Ὁραίου*. Γιατὶ ὁ ποιητὴς σκοπὸν ἔχει καὶ λατρεύει τὸ Ὁραῖον, ὄχι τὸ ἀληθές· ἢ καλλιτέρα, τοῦ ποιητῆ ἢ ἀλήθεια εἶνε ἡ ὁμορφιά. Ὅτι προσβάλλει τὴ θρησκεία του δὲν τὸ χαμπερίζει κι ἄς λέγεται Ἐπιστήμη ἢ Γραμματική. Τόσο, ποῦ τὸ κάτου τῆς γραφῆς, ὅταν θυμώσῃ, μπορεῖ νὰ εἰπῇ καὶ ὅ,τι ἔλεγε, χωρὶς θυμὸ, ὁ Λαμαρτίνος! « Ἡ γραμματικὴ σκοτώνει τὴν ποίησιν· ἡ γραμματικὴ δὲν εἶνε γιὰ μᾶς ».

— Για νὰ φουσκώνουμε σὲ κάθε φύλλου πύδημα φωνάζοντας « Ἐπιστήμη! », δὲ φτάνει νὰ κλείνουμε μονάχα στὸ μυαλό μας μερικὲς γνώσεις χωνεμένες ἢ ἀχώνευτες. Πρέπει νὰ τὴν καταθάσσουμε ἀπὸ τὸ νοῦ καὶ νὰ τὴν κλείσουμε στὰ βᾶθη τῆς καρδιάς τὴν Ἐπιστήμη. Καθὼς λέγει ὁ ἦρωσ τοῦ Ἴψεν, πρέπει νὰ περάσῃ στὸ αἷμά μας, νὰ γίνῃ αἶσθημα. Κ' ὕστερα νὰ ὀριζόμεσθε στὸνομά της. Ὅ,τι δὲν τὸ θέλει τὸ αἶσθημά μου τί μ' ὠφελεῖ κι ἂν τὸ ἀναγνωρίζει ὁ νοῦς; Τίποτε λογικώτερον ἀπὸ τὸν Κοντισμὸ· τί μᾶς τὸν κάνει ἀνυπόφορο; τὸ αἶσθημα.

— Δὲν ἔχω καμμιά ξεχωριστὴ γραμματικὴ καὶ σχεδὸν καμμιά ἀνωμαλία στὴ γλῶσσα τῶν στίχων μου. Ἐξ ἐναντίας σπανιώτατα **δὲν** ἀποδίδω « τὴν λέουσαν σημασίαν » σ' αὐτὸ ποῦ ὀνομάζει δασκαλικὰ ὁ φίλος μου, ἀλλ' ἀδασκάλευτος, ἐπικριτὴς « ἐπιστημονικὸν καταρτισμὸν τῆς γλώσσης. » Μόνον κάποιες ἐξαιρέσεις ἀναγκάζομαι νὰ κάνω τῆς δημοτικῆς, καὶ ἀρκετὰ ἰδανικῆς γιὰ μᾶς, ὁμοιομορφίας. Ἐτσι μεταχειρίζομαι ἀπειραχτες μερικὲς λέξεις τῆς καθαρευούσης ποῦ ἔτσι ἀπειραχτες γροικιοῦνται γύρω μας ἀπὸ τὰ στόματα κ' ἐκείνων ποῦ μιλοῦν ἀπλοῦστερα καὶ φυσικώτερα τὴ γλῶσσα. Δὲν ἔχω τόπο καὶ γι' αὐτὸ ἀποφεύγω νὰ παραστήσω καὶ νὰ ἐξηγήσω ἐδῶ μὲ τὸ νὶ καὶ μὲ τὸ σίγμα τὴν εὐλογη κανονικότητα τῶν ἐξαιρέσεών μου. Ἄν τὰ πάρω μὲ τὴν ἐπιστήμη καὶ μὲ τὴ γλωσσολογία ἢ καλλιτέρα μὲ κάποιους ἐπιστήμονας καὶ μὲ κάποιους γλωσσολόγους (γιατὶ καὶ οἱ Ἐπιστῆμες δὲν ζοῦν παρὰ μὲ τὰ ἐμφύλια ἀλληλογραγώματα τῶν πιστῶν τους), μπορεῖ αὐτὰ νὰ εἶνε ἄπρεπα. Ἄν τὰ πάρω μὲ τὴ ζωὴ, αὐτὰ τὰ ἄπρεπα εἶνε τὰ μόνυ μαρτύρια πῶς ὑπάρχει γύρω μας ἀσήμενη γιὰ τὸν ποιητὴ, ἀλλ' ὄχι καὶ τόσον, ὥστε νὰ τὴν ἀρνῆται ἐντελῶς πῶς ὑπάρχει, μία πραγματικότης· ἡ καθαρευούσα.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΣΚΗΝΑΙ ΤΟΥ ΝΕΑΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ

Κατὰ μετάφρασιν Ε. Δ. Ροῖδου.

ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΤΟΥ ΟΛΙΒΙΕΡΟΥ

Α'.

Ὁ ἦρωσ μας ἦτο εἰκοσαετῆς καὶ ἀπὸ τριῶν ἐτῶν ποιητῆς. Ἡ ποίησις αὐτοῦ ἦτο κατ' ἀρχὰς ἡ παροδικὴ καὶ ἀκίνδυνος νόσος πάντων τῶν ἐφήβων· ἀλλ' ἔπειτα παρῴζυνεν αὐτὴν πρόωρος ἀτυχῆς ἔρως καὶ ἐπὶ τέλους τὴν κατέστησε χρονίαν ἢ καθημερινὴ συναναστροφή μετὰ τινων ὑποψηφίων καλλιτεχνῶν. Κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν Ὀλιβιέρου ὁ πατήρ του ἦτο ἄνθρωπος θετικὸς καὶ αὐστηρότατος, ἀποφασίσας καὶ ἐπιμένων ν' ἀσπασθῇ ὁ υἱὸς του τὸ ἐμπορικὸν στάδιον. Διὰ νὰ τὸν παρασκευάσῃ εἰς τοῦτο τὸν ἔστειλε νὰ διδαχθῇ παρὰ γείτονος διδασκάλου τὴν διπλογραφίαν. Τὸν διπλογράφον τοῦτον διέκρινε τὸ πρῶτον γῆρας διὰ τοῦ ὁποίου τιμωροῦνται οἱ διάγοντες βίον ἀκόλαστον καὶ χαρτοπαικτικόν. Οὐδ' ἦτο ἀνάγκη νὰ ἦναι τις δεινὸς φυσιογνώστης διὰ ν' ἀναγνώσῃ εἰς τὰς ρυτίδας τοῦ μετώπου πάσας τὰς κακίας τοῦ κ. Δικαμπῆ. Οὗτος ἦτο νυμφευμένος ἀπὸ τινων μόνων ἐτῶν μὲ πτωχὴν νέαν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐξαπατήσει. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν μαθημάτων τοῦ Ὀλιβιέρου ἡ κυρία Δικαμπῆ ἦτο εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν καὶ ἐκρυπτεν ὑπὸ ὄψιν κᾶπ ἡθὸς ἀναιμικὴν καὶ ἦθος ἐλεγειακὸν ἰκανὴν προμήθειαν σθένους καὶ πάθους. Οἱ κυανόφαιοι αὐτῆς ὀφθαλμοὶ συνέβαιναν ἐνίοτε ν' ἀστράψωσι καὶ τὸ ὄχρον τῆς πρόσωπον νὰ κοκκινίσῃ. Αἱ τοιαῦται ὅμως ἐκλάμψεις ἦσαν σπάνιαι, τὸ δὲ σύνθημα αὐτῆς βλέμμα καὶ μειδίαμα ἦσαν ἥρεμα καὶ μελαγχολικά, ὡς γυναικὸς πολλὰ ἀνεχομένης βάσανα μὲ ἀγγέλου ὑπομονήν, τῆς ὁποίας ἡ ἱστορία θὰ συνεκίνει βαθέως τὴν καρδίαν εὐαισθητοῦ ποιητοῦ. Ἡ κυρία Δικαμπῆ ἔμνεε πολλάκις εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ μαθήματος τῆς διπλογραφίας, ὅτε μὲν κύπτουσα τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ ἐργοχειρίου της, ὅτε δὲ περιποιημένη ὄχρον καὶ φιλάσθενον θυγάτριον διετίε. Ἄλλ' εἴτε κεντῶσα εἴτε ἐκτελοῦσα τὰ μητρικὰ αὐτῆς καθήκοντα εὗρισκε πάντοτε τρόπον νὰ παρουσιάζεται ὑπὸ χαρίεσσαν στάσιν εἰς τὸν Ὀλιβιέρου, ὅστις ἔσπευδε νὰ στρέψῃ πρὸς αὐτὴν τὸ βλέμμα, ἅμα ὁ καθηγητὴς ἔστρεφε τὴν ῥάχιν, ἀσχολούμενος νὰ ἐπιθεωρήσῃ τὰ τετράδια τῶν ἄλλων μαθητῶν.

Ἐπόμενον λοιπὸν ἦτο νὰ μὴ μάθῃ ὁ Ὀλιβιέρου διπλογραφίαν καὶ ν' ἀγαπήσῃ τοῦ διδασκάλου του τὴν γυναικᾶ. Ἐσπέραν τινὰ ἔτυχε νὰ εὗρεθῇ μόνος μετὰ τῆς κυρίας Δικαμπῆ, ἥτις ἠδούκησε νὰ τοῦ διηγηθῇ πόσον ἦτο δυστυχῆς, πρὸ πάντων μετὰ τὴν στέρησιν τῆς μικρᾶς της, ἀποθανούσης πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν. Ὁ Ὀλιβιέρου ἐγονυπέτησε τότε πρὸ αὐτῆς, ἔθρεξε τὰς χεῖράς της μὲ θερμὰ δάκρυα καὶ κατῴρθωσε νὰ ἐκφράσῃ τὸν διακαῆ αὐτοῦ ἔρωτα μετὰ τῆς περιπαθοῦς ἐκείνης εὐγλωττίας, ἥτις διακρίνει πολλάκις τὰς ἀγορεύσεις τῶν πρωτοπείρων. Τὴν δὴλωσιν ταύτην τοῦ αἰσθηματος

Ὁ Τσάρος Ἀλέξανδρος Γ΄

τὸ ὅποιον εἶχε μαντεύσει πρὸ πολλοῦ ἠερόασθη ἡ δέσποινα τῆς καρδίας του μετὰ πολλῆς εὐμενείας καὶ ἐθεώρησε πρέπον ν' ἀνταμείψῃ παραχωροῦσα εἰς τὸν λάτρην αὐτῆς τὸ μόνον πρᾶγμα τὸ ὅποιον ἐζήτηει, τὴν ἄδειαν δηλ. νὰ τὴν ὀνομάξῃ Μαρίαν.

Πλὴν τῆς ἐμφύτου ἀντιπαθείας πρὸς τὴν διπλο-γραφίαν εἶχεν ἐπιβραδῦναι κατὰ πολὺ τὰς προόδους τοῦ Ὀλιβιέρου ἢ ἐπιθυμία αὐτοῦ νὰ ἐξακολουθῇ νὰ φοιτᾷ εἰς τοῦ διδασκάλου του τὴν εἰκίαν. Ὅπως ὅληποτε, μετὰ ἐξάμηνον φοίτησιν εὐρέθη γνωρίζων ὅσα ἤρκουσιν διὰ νὰ γείνη δεκτὸς εἰς ἐμπορικὸν γραφεῖον. Τοῦτο τοῦ ἀνήγγειλεν ἡμέραν τινα αὐτὸς ὁ διδάσκαλός του, προσθέτων ὅμως: « Ἐλπίζω ὅτι τὸ ἀπολυτήριόν σας δὲν θὰ μᾶς στέρησιν τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σᾶς βλέπωμεν. Ὅσον συχνότερα, τόσον καλλίτερα ». Τὴν φράσιν ταύτην ἠρμήνευσεν ὁ Ὀλιβιέρου ὡς ἄδειαν νὰ ἔρχεται καθ' ἡμέραν.

Αἱ καθημερινὰ αὐταῖ ἐπισκέψεις δὲν ἐφαίνοντο προξενούσαι οὔτε δυσαρέσκεια οὔτε ἀνησυχίαν εἰς τὸν πρῶν διδάσκαλόν του, καίτοι κάλλιστα γνωρίζοντα τὸν λόγον αὐτῶν, διότι ἐγνώριζε καὶ πόσον ἀθῶαι ἦσαν αἱ σχέσεις τῆς γυναίκος του μετὰ τοῦ νεανίσκου ἐκείνου, τοῦ πτερυγίζοντος εἰς τὰ ὕψη ὑπερνεφέλου πλατωνισμοῦ. Ἡμέραν μάλιστα τινα ἔπεσεν εἰς τὰς χεῖράς του καὶ ἐπιστολὴ του πρὸς τὴν Μαρίαν, τὴν ὅποιαν ἠνοιξεν ἐνώπιον αὐτῆς. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη, τὴν ὅποιαν θὰ ὑπέγραφεν ἀδιστάκτως καὶ ὁ σεμνὸς Ἰωσήφ, ἤρχιζε διὰ τῶν λέξεων: « Ἀδελφῆ μου », τὰς ὁποίας ἐσχολίχεν ὁ κ. Δικαμπῆς δι' ἠχηροτάτου καγχασμοῦ.

— Μήπως τὸν ὀνομάξεις καὶ σὺ ἀδελφόν; εἶπε γελῶν εἰς τὴν γυναῖκά του. Τοῦτο θὰ ἦτο περίεργον. Πῶς ὅμως δὲν ἐσυλλογίσθητε ὅτι διὰ τῆς ἀδελφότητος ταύτης συμπλέκετε μετὰ τῆς μοιχείας καὶ τὴν αἰμομιξίαν;

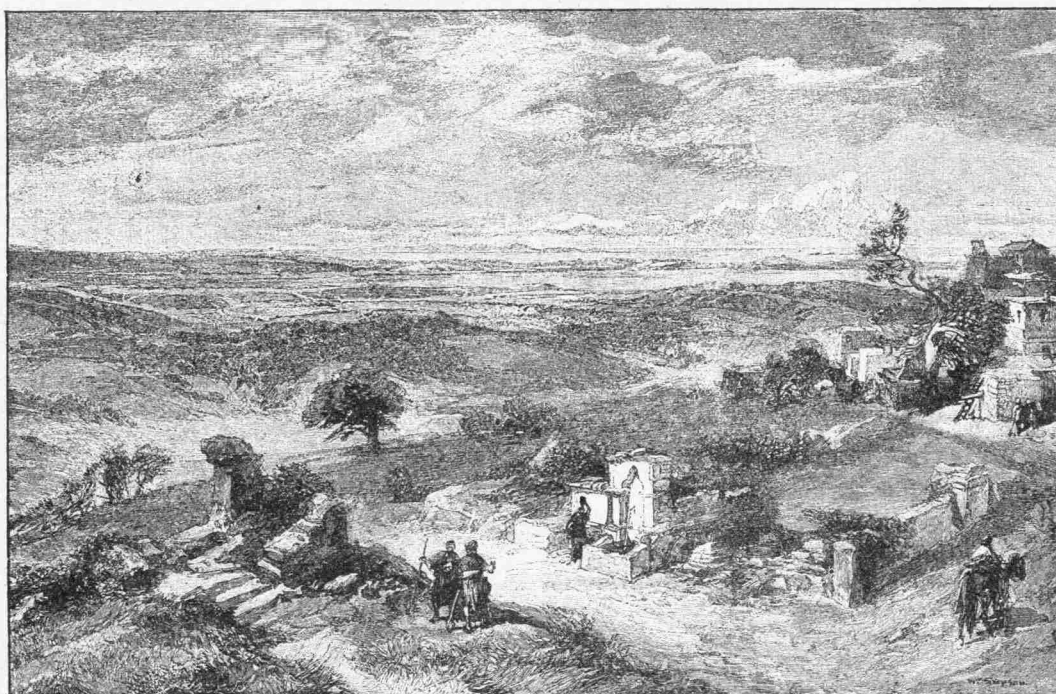
— Ὁ Ὀλιβιέρου εἶναι ἀκόμη παιδί, ἀπεκρίθη ἡ

Μαρία. Τὸ πρὸς ἐμὲ αἶσθημά του εἶναι θερμὴ φιλία καὶ τὸ ἰδικόν μου πρὸς αὐτὸν ἀπλὴ συμπάθεια καὶ τίποτε περισσώτερον. Ἄν ὅμως σὲ δυσαρεστῇ, ἤμπορῶ νὰ εἶπω εἰς τὸν Ὀλιβιέρου νὰ παύσῃ νὰ ἔρχεται.

— Νὰ μὴ τοῦ εἶπες τίποτε. Ἄφοῦ δὲν βραῦνεσαι τὸ αἰθέριον αἶσθημά του, ἄς ἐξακολουθῇ νὰ ἔρχεται ὅσον θέλῃ. Τοῦτο μοῦ εἶναι ἐντελῶς ἀδιάφορον.

Ἡ τοιαύτη ἀδιαφορία τοῦ κ. Δικαμπῆ δὲν ἦτο προσποιητὴ. Ἀπὸ τὴν γυναῖκά του δὲν ἐζήτηε ἄλλο παρὰ νὰ ἐτοιμάξῃ τὸ γεῦμά του καὶ νὰ τὸν ἀφήνῃ νὰ ξεθυμάνῃ ἐπάνω της ὅταν ἔχανεν εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον. Ἐπειτα ἡ καθημερινὴ παρουσία τοῦ Ὀλιβιέρου τοῦ ἐχρησίμευεν ὡς πρόφρασις διὰ νὰ διασκεδάξῃ μετὰ γυναῖκα τῆς ἐσχάτης τάξεως.

Ὁ Ὀλιβιέρου καὶ ἡ Μαρία ἐξηκολούθησαν ν' ἀγαπῶνται ἐπὶ δεκαοκτῶ ἀκόμη μῆνας χωρὶς οὐδ' ἀπαξ νὰ κατέλθωσιν ἀπὸ τὰ ὕψη τοῦ πλατωνισμοῦ εἰς ταπεινότερας ἀπολαύσεις. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο ἐξηκολούθει ὁ κ. Δικαμπῆ νὰ χαρτοπαικτῇ καὶ νὰ ὀργιάξῃ, μέχρις οὗ περιπλεγθεὶς εἰς βυθαρὰν τινα ἐπιχείρησιν καὶ καταδιωκόμενος διὰ πλαστογραφίαν ἠναγκάσθη νὰ δραπετεύσῃ εἰς Ἀγγλίαν, ἐγκαταλείπων τὴν γυναῖκά του χωρὶς προστασίαν καὶ χωρὶς λεπτόν. Τότε κατὰ πρῶτον ὁ Ὀλιβιέρου, ὅστις δὲν ἔμενε μετὰ τὴν Μαρίαν παρὰ μόνον ἀπὸ τὸ πρῶν ἕως τὸ ἐσπέρας, ἔμεινε μίαν φορὰν ἀπὸ τὸ ἐσπέρας ἕως τὸ πρῶν. Ἡ ἀξιομνημόνευτος αὕτη νύξ ἦτο ἐκ τῶν χειμερινῶν ἐκείνων, αἵτινες φαίνονται ἀτελεύτητοι εἰς τοὺς ἀγρυπνοῦντας δυστυχεῖς καὶ συντομώτατοι εἰς τοὺς εὐδαίμονας ἐραστὰς. Ἡ ἐγερσις ὅμως τῶν ἡμετέρων ὑπῆρξε φοβερά, προκληθεῖσα ἐκ τῆς ἀφίξεως ἐπιστολῆς, διὰ τῆς ὁποίας εἰδοποιεῖτο ἡ Μαρία, ὅτι καταγγελλθεῖσα ὡς συνένοχος τοῦ συζύγου της ἐμελ-

Τροία

λεν αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἡμέραν νὰ συλληφθῆ. Ἡ ἄμεσος λοιπὸν ἀπόκρυψις αὐτῆς ἐπεβάλλετο ἀναποδράστως. Ἀδύνατον ὅμως ἦτο εἰς τὸν Ὀλιβιέρον, τὸν συγκατοικοῦντα μετὰ τοῦ φεθεροῦ πατρὸς του, νὰ τὴν φιλοξενήσῃ, οὐδ' εἶχεν ἡ δυστυχῆς γνῶριμον κανένα ἄξιον ἐμπιστοσύνης. Εἰς τοιαύτην εὐρισκόμενος ἀμηχανίαν ἐνθυμήθη ὁ Ὀλιβιέρος ὅτι ὁ στενὸς φίλος του ζωγράφος Οὐρβάνος εἶχε πλὴν τοῦ ἐργαστηρίου του, ὅπου ἔμενεν ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ἄλλο εἰς τὴν αὐτὴν συνοικίαν δωμάτιον, χρησιμεῖον μόνον πρὸς ὕπνον. Ἐπιτυχῶν τὴν παραχώρησιν αὐτοῦ ἔσπευσε νὰ κρύψῃ ἐκεῖ τὴν ἐρωμένην του.

Ὁ Οὐρβάνος ἤρχετο ἐνίοτε νὰ περάσῃ τὴν ἐσπέραν μετὰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ φιλοξενουμένων. Μετὰ τινὰς τοιαύτας ἐπισκέψεις ἦλθε μίαν ἡμέραν νὰ ἴδῃ τὴν Μαρίαν ἐνῶ ἔλειπεν ὁ Ὀλιβιέρος καὶ ἔμεινεν ἱκανὴν ὥραν μετ' αὐτῆς. Ἐπανελθὼν τὴν ἐπιούσαν ἔμεινε περισσότερον, καὶ ἀκόμη μακρότεροι ὑπῆρξαν αἱ τρεῖς μετὰ αὐτὴν ἐπισκέψεις του. Τὴν δὲ τετάρτην ἡμέραν ἐλθὼν ὁ Ὀλιβιέρος τὸ ἐσπέρας εὗρεν ἔρημον τὸ δωμάτιον καὶ ἐπὶ τῆς τραπέζης σύντομον ἐπιστολὴν τῆς Μαρίας, ἣτις τοῦ ἀνήγγελλεν ὅτι τὸ ἄσυλον αὐτῆς εἶχεν ἀνακαλυφθῆ ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας καὶ ἐκ τούτου ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὸν οἶκον μιᾶς συγγενοῦς τῆς, παρεκάλει δὲ αὐτὸν θερμῶς νὰ μὴ ἐκτεθῆ ζητῶν νὰ τὴν ἴδῃ, ἀλλὰ νὰ τὴν περιμεῖνῃ μετὰ ἑκτὼ ἡμέρας τὴν ὁρδὴν τῆς ἐσπέρας εἰς τὴν Πλατεῖαν τοῦ Ἁγ. Σουλπικίου.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἐλύπησε καὶ κῆπως ἐξέπληξε τὸν Ὀλιβιέρον, εἰς τὸν ὅποιον εἶχεν εἰπεῖ πλειστάκις ἡ Μαρία ὅτι οὐδένα ἔχει εἰς Πάρισις συγγενῆ. Ἐπρέξε νὰ τὴν δεῖξῃ εἰς τὸν Οὐρβάνον, ὅστις τὸν ὑπεδέχθη μετὰ τινὰς ἀμηχανίας.

— Τὸ πρωί, τοῦ εἶπε, μετέβην νὰ ζητήσω κῆτι

εἰς τὸ δωμάτιόν μου καὶ εὗρήκα τὴν Μαρίαν ἀνήσυχην καὶ φοβισμένην ἐκ τῆς εἰδοποιήσεως ὅτι ἀνεκαλύφθη τὸ ἄσυλόν τῆς. Μετ' ὀλίγον ἐξῆλθε καὶ με παρεκάλει νὰ τὴν συνοδεύσω, ἐπρόσθεσεν ἀπροσέκτως.

— Τότε ἤξεύρεις ποῦ εἶναι! ἔκραξεν ὁ Ὀλιβιέρος.

— Ἐπάνω κάτω, ἀπεκρίθη ὁ ζωγράφος, ἀλλὰ τὸ μυστικὸν δὲν ἀνήκει εἰς ἐμὲ καὶ δὲν ἔμπορῶ νὰ σὲ τὸ εἶπω. Ἀρκεῖ νὰ γνωρίζῃς ὅτι ἡ Μαρία εἶναι ἀσφαλῆς ἐκεῖ ὅπου εὐρίσκεται. Ὅπως δῆποτε καλὰ θὰ κάμῃς ν' ἀκολουθήσῃς τὴν συμβουλὴν τῆς μὴ ζητῶν νὰ τὴν ἴδῃς διὰ μερικὰς ἡμέρας, διότι ἡ ἀστυνομία γνωρίζει τὰς παλαιὰς σχέσεις σου μετ' αὐτῆς καὶ τοῦ συζύγου τῆς καὶ ἐνδέχεται νὰ σὲ κατασκοπεύῃ καὶ νὰ σ' ἀκολουθήσῃ. Ἄν ἔχῃς σπουδαῖόν τι νὰ τῆς ἀναγγεῖλῃς ἔμπορῶ νὰ ὑπάγω ἐγώ.

Ὁ Ὀλιβιέρος οὐδὲν ὑποπτεύσας ἀνεχώρησε κατὰ τὴν ἡσυχώτερον, τὴν δὲ ὀρισθεῖσαν ἡμέραν καὶ ὥραν ὑπῆγε νὰ περιμεῖνῃ τὴν Μαρίαν πρὸ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγ. Σουλπικίου. Ἄλλ' ἡ ὥρα παρῆλθε καὶ ἡ ἐρωμένη του δὲν ἐφαίνετο. Ἡ ἀνησυχία του ἠύξανεν ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν, ὅτε εἶδεν ἐρχόμενον τὸν Οὐρβάνον.

— Ἡ Μαρία, εἶπεν οὗτος, εἶναι ἄρρωστη καὶ δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἐξέλθῃ ἀπόψε.

— Ἀρρωστη! ἀνέκραξεν ὠχρίων ὁ Ὀλιβιέρος, ὁδήγησέ με πρὸς αὐτήν.

— Τοῦτο εἶναι ἀδύνατον. Μοῦ τὸ ἀπηγόρευσε ῥητῶς.

Ὁ Ὀλιβιέρος ἐκύτταξε κατὰ πρόσωπον τὸν φίλον του, ὅστις δὲν ἠδυνήθη νὰ ὑπομείνῃ τὸ βλέμμα του.

— Ἄκουσε, Οὐρβάνε, εἶπε πρὸς αὐτόν, πρέπει

νά ἴδω τὴν Μαρίαν ἀπόψε, ἀμέσως τώρα. Ἄδιάφορον μοῦ εἶναι νὰ ἐλθῆ εκείνη ἢ νὰ ὑπάγω ἐγώ. Σοῦ ἀφίνω τὴν ἐκλογὴν, ἀλλὰ πρέπει νὰ τὴν ἴδω.

— Ὅπως θέλεις, ἀπήντησεν ὁ Οὐρβάνος τοῦ ὁποίου ἐφαίνετο αὐξάνουσα ἡ ἀμηχανία. Πηγαίνω νὰ τῆς εἶπω ὅτι, ἂν καὶ γνωρίζεις ὅτι κείτεται μὲ πυρετόν, ἐπιμένεις νὰ σηκωθῆ καὶ νὰ ἐξέλθῃ μὲ αὐτὸ τὸ κρῦον, ἔστω καὶ ἂν πρόκειται νὰ ξεψυχήσῃ εἰς τὸν ὄρομον.

— Διατί τότε δὲν θέλεις νὰ μὲ ὀδηγήσῃς ἐκεῖ ποῦ εἶναι; ἠρώτησε μετὰ γλυκύτητος ὁ Ὀλιβιέρως.

— Διότι δὲν ἤμπορεῖ νὰ σέ δεχθῆ. Δὲν εἶναι σπίτι της.

— Καὶ σέ, πῶς σέ δέχεται;

— Ἐγὼ δὲν εἶμαι ἐρραστής της, εἶμαι μόνον φίλος της ἢ μᾶλλον ἰδικός σου φίλος. Ἄλλὰ τί ἀποφασίζεις τέλος πάντων; Αὐρίον, μεθαύριον ἢ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ Μαρία θὰ ἤμπορεῖ νὰ ἐξέλθῃ χωρὶς κίνδυνον τῆς υγείας ἢ τῆς ἐλευθερίας της. Καλὰ θὰ ἔκαμνες νὰ περιμένῃς.

— Οὔτε στιγμήν. Πήγαίνε νὰ φέρῃς τὴν Μαρίαν.

— Ἄφου τὸ θέλεις πηγαίνω, ἀπήντησεν ὁ Οὐρβάνος ἀπομακρυνόμενος.

Ἀπαισία τότε ἰδέα ἐπέρασεν ἀπὸ τὸν νοῦν τοῦ Ὀλιβιέρου, ὅτι ἡ Μαρία ἐκρύπτετο εἰς τοῦ Οὐρβάνου. Ὑπὸ τῆς ὑποψίας ταύτης ἐλαυνόμενος τὸν ἠκολούθησε λαθραίως καὶ εἶδεν αὐτὸν εἰσερχόμενον εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου εἶχε τὸ ἐργαστήριον τοῦ ζωγράφου. Κρυβείς εἰς σκοτεινὴν γωνίαν τὸν εἶδε μετ' ὀλίγων νὰ ἐξέλθῃ, ὅχι ὅμως μόνον, ἀλλὰ μετὰ τινος κυρίου, τοῦ ὁποίου δὲν ἠδυνήθη νὰ διακρίνῃ τὸ πρόσωπον.

Ὁ Ὀλιβιέρως ἠσθάνθη στιγμιαίαν τινὰ ἀνακούφισιν, ὅχι ὅμως καὶ ἐλάττωσιν τῆς ἀνησυχίας του. Πῶς τῶ ὄντι συνέβαιναν νὰ συνεχῆσθῃ ὁ Οὐρβάνος, ὁ μεταβάς εἰς ἀναζήτησιν τῆς Μαρίας, μετὰ τοῦ κυρίου ἐκείνου; Ἄν δὲ ἦτο οὗτος ἡ Μαρία μετημφισμένη, πῶς ἄλλως ἠδύνατο νὰ ἐξηγηθῆ ἡ παρουσία της εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ ζωγράφου παρὰ διὰ τῆς ὑποθέσεως ὅτι συνεκατοίκει ἐκεῖ μετ' αὐτοῦ; Ταῦτα ἀναλογιζόμενος ἐπέστρεψε τρέχων ὁ Ὀλιβιέρως εἰς τὸν τόπον τῆς συνεντεύξεως, ὅπου ἔφθασε πρῶτος.

— Καὶ ἡ Μαρία; ἐκραξε βλέπων τὸν Οὐρβάνον προχωροῦντα πρὸς αὐτόν.

— Ἐδῶ εἶμαι, ἀπήντησε φωνὴ ἐξερχομένη ἐκ τοῦ στόματος τοῦ συντρόφου τοῦ Οὐρβάνου, ὅστις ἦτο τῶ ὄντι ἡ Μαρία ὑπὸ ἔνδυμα ἀνδρικόν.

— Σὺ λοιπὸν ἦσο, ἦτις πρὸ ὀλίγου ἐξῆλθες ἐκ τοῦ. . . Ἄλλ' ἡ φωνὴ τῆς ἐρωμένης του καὶ ἡ αἰφνιδία ἀποκάλυψις τῆς προδοσίας τοῦ φίλου του εἶχον πληγώσει κατὰκαρδὰ τὸν δυστυχῆ, ὅστις ἐκλονίσθη ὡς βληθεὶς ὑπὸ σφαίρας καὶ θὰ ἔπιπτε κατὰ γῆς, ἂν δὲν εὕρισκετο ὀπισθεν αὐτοῦ ὁ τοίχος τῆς ἐκκλησίας.

— Ὁ δυστυχῆς! ἀνέκραξεν ἡ Μαρία σπεύδουσα νὰ τὸν ὑποστηρίξῃ.

— Μήπως πρόκειται νὰ παραστήσωμεν αἰσθηματικὸν ὄραμα εἰς τὸ ὑπαιθρον; εἶπεν ἀποτόμως ὁ Οὐρβάνος, ἐμποδιζων αὐτήν. Διατί ἐπέμεινες νὰ

ἐλθῆς ἐδῶ; Τώρα ἄφρισε μας μόνους, νὰ ἐξηγηθῶμεν μὲ τὸν Ὀλιβιέρων. Ἐνώπιόν σου τοῦτο εἶναι ἀδύνατον. Ἐπίστρεψε εἰς τὸ σπίτι.

Οὐδέποτε ἐφόβισαν τὴν Μαρίαν αἱ κτηνώδεις τοῦ μεθυστοῦ συζύγου της παραφοραὶ ὅσον ἡ ψυχρὰ ἐκείνη τοῦ ἐραστοῦ της θηριωδία. Ὑπὸ τὸ ἐπιτακτικὸν αὐτοῦ βλέμμα ἐκάμφθη ὡς ἰτέα ὑπὸ τὸ φύσημα ἀνεμοζάλης. Μετὰ βραχῶν δισταγμὸν αἰσθανθεῖσα ὅτι πᾶσα ἀντίστασις ἦτο ματαία ἔκυψε τὴν κεφαλὴν καὶ ἀπῆλθεν, ἀφίνουσα τοὺς δύο ἀντιζήλους μόνους εἰς τὴν ἔρημον πλατεῖαν.

Ἡ ψυχρὰ αὐρα τῆς νυκτὸς ἐξῆγειρε μετ' ὀλίγων τὸν σχεδὸν λειπόθυμον Ὀλιβιέρων.

— Τί ἐγείνειν ἡ Μαρία; ἠρώτησεν ἀνοίγων τοὺς ὀφθαλμούς.

— Ἐπέστρεψεν εἰς τὸ σπίτι της, δηλ. εἰς τὸ ἰδικόν μου, ἀπήντησεν ἀποτόμως ὁ Οὐρβάνος.

— Εἰς τὸ σπίτι της. . . εἰς τὸ ἰδικόν σου. . . ἐπανάλαβε μηχανικῶς ὁ Ὀλιβιέρως, λοιπὸν συγκατοι-καῖτε. . .

— Μάλιστα, συγκατοικοῦμεν. Τώρα ποῦ τὸ ἤξεύρεις, ἔχεις ἄλλο τίποτε νὰ μὲ εἰπῆς;

Ὁ Ὀλιβιέρως ἐφάνη ζητῶν ἀπάντησιν, ἀλλὰ τὴν διάνοιάν του εἶχε παραλύσει ἡ σφοδρότης τοῦ πόνου, ἡ δὲ φωνὴ αὐτοῦ πνιγομένη ὑπὸ τῶν λυγμῶν δὲν ἠδύνατο ν' ἀνέλθῃ μέχρι τῶν χειλέων του.

— Τί νὰ κάμω μὲ τέτοιο παιδί; ἐψιθύριζε δυσφορῶν ὁ Οὐρβάνος, θὰ ἐπροτιμοῦσα ἓνα καλὸν καυγᾶν, παρὰ κλάυματα ἐδῶ, καὶ ἄλλα κλάυματα ὅταν γυρίσω εἰς τὸ σπίτι. Ὁ διάβολος νὰ τοὺς πάρῃ καὶ τοὺς δύο! Ὅτι ἐγείνειν ἐγείνειν, ἔπειτα δὲν πταίω μόνον ἐγώ, ἀλλ' ἄλλο τόσον ἡ Μαρία, καὶ ἀκόμη περισσώτερον αὐτὸς ὅπου μοῦ τὴν ἔφερε νὰ τὴν φιλοξενήσω. Ἐλα, ἐπρόσθεσε σείων ὡς δένδρον τὸν Ὀλιβιέρων, εἰπές τίποτε, ἔβρισε με, ἀναθεμάτισέ με διὰ νὰ ἤμπορέσω, ἂν ἔχω ὄρεξις, ν' ἀπολογηθῶ. Ἐξελόγιασα τὴν Μαρίαν, τοῦτο εἶναι ἀλήθεια, μὴ δὲν ἔκαμες καὶ σὺ τὸ ἴδιον.

Ἄλλ' ὁ Ὀλιβιέρως δὲν ἤκουε τίποτε. Εἰς τὴν κεφαλὴν του εἶχε χίλια σήμαντρα, τὰ ὅποια ὄλα ἐκωδώνιζαν ΜΑΡΙΑ. Τὰ χεῖλη του ἦσαν φρεβρῶς συνεσταλμένα καὶ ἐφάνετο ὑποφέρων ὡς ἂν ἐμάσσα ἀνθρωκᾶς ἀναμμένους.

— Ἄλλὰ μίλησε τέλος πάντων! ἐφώναξεν ὁ Οὐρβάνος.

— Ἄλλοίμονον, ἐψιθύρισεν ὁ Ὀλιβιέρως, τοῦ ὁποίου ἐκάμπτοντο τὰ γόνατα, ἄς ὑπάγωμεν νὰ εὕρωμεν τὴν Μαρίαν.

— Τὸ πρᾶγμα καταντᾶ ἀνοικονόμητον, εἶπεν ὁ Οὐρβάνος, προσκαλῶν διαβαίνουσιν ἀμαξάν, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐτοποθέτησε τὸν Ὀλιβιέρων, ἐξακολουθοῦντα νὰ κλαίῃ ὡς παιδίον, διατάξας τὸν ἀμαξηλάτην νὰ τὸν μεταφέρῃ εἰς τὸν ὑποδειχθέντα πατρικὸν του οἶκον, καὶ προπληρώσας τὸν ὄρομον.

— Ὁ φίλος σας, παρετήρησεν ὁ ἀμαξηλάτης, φαίνεται ἄρρωστος ἢ πολὺ λυπημένος.

— Εἶναι μεθυσμένος, ἀπεκρίθη ὁ Οὐρβάνος.

— Καὶ τὸ κρασί στάζει ἀπὸ τὰ μάτια του. Χόπ Ἐκνθούλά μου! ἐπρόσθεσε μαστίζων τὴν ἀχαμνὴν φοράδα του.

[Ἐπεται συνέχεια]